

INTERPRETACIONS
ANTROPOMÒRFIQUESDavid Bueno
i TorrensProfessor i investigador de genètica
de la Universitat de Barcelona

Migracions neuronals

En més d'una ocasió he defensat en aquestes pàgines que les interpretacions antropomòrfiques dels fenòmens biològics ens poden ajudar a entendre qüestions socials, malgrat que siguin discutibles i puguin portar a conclusions contraposades segons el punt de vista de cadascú. Aquesta me l'ha suggerida una companya de feina, i jo l'he passada pel meu sedàs. Pretenc comparar la migració i integració de les neurones al cervell amb la migració i integració dels nousvinguts a Catalunya.

UN DELS EXEMPLES MÉS BONICS DE MIGRACIONS cel·lulars és el de la migració neuronal cap el bulb olfactiu, una estructura del cervell que incorpora constantment noves neurones a partir d'una població de cèl·lules mare situada en una altra zona, la subventricular. Perquè es doni aquest recanvi cel·lular cal, en primer lloc, que les cèl·lules mare subventriculars rebin els estímuls adequats, que són de naturalesa molecular i els arriben del seu voltant. Hi ha molècules que les estimulen a diferenciar-se, mentre altres són quimiorrepulsives i les obliguen a iniciar la migració, com succeeix en moltes migracions humanes, l'origen de les quals són tot sovint problemes polítics o econòmics. També els cal una ruta d'emigració, un camí per on puguin arribar al seu destí, el bulb olfactiu, a través d'uns canals cel·lulars específics, comparables als mitjans de transport que usem els humans per emigrar, ja sigui per terra ferma si venim de nacions properes, o per mar (incloses les pasteres) o aire si venim de més lluny. Moltes neurones moren pel camí, com malauradament també passa massa sovint amb els immigrants d'origen africà. I, finalment, quan les neurones arriben al seu destí, els cal completar la diferenciació i integrar-se als circuits neuronals preexistents, per acabar formant part indistingible de la resta del bulb olfactiu. Perquè la integració neuronal sigui bona és necessari que l'ambient molecular del bulb, generat i condicionat per les cèl·lules que ja hi són, influeixi i ajudi les nousvingudes perquè s'adaptin amb més facilitat. Ara bé, també cal que les nousvingudes modifiquin lleugerament el seu fer, la seva estructura i funció, per poder-se adaptar completament al nou ambient i fer-lo seu.

LA INTEGRACIÓ NEURONAL TAMBÉ PRESENTA molts paral·lelismes amb la integració cultural i social dels humans, inclosa la llengua, un dels referents més importants de tota cultura. I una bona integració és vital si es vol evitar la formació de bosses inco-

DANIEL BOADA

“Pretenc comparar la migració i integració de les neurones al cervell amb la migració i integració dels nousvinguts a Catalunya”

municades com les que han generat les darreres explosions de violència a la veïna França. En aquest cas també hi ha paral·lelismes bioneurals, com per exemple uns experiments de trasplantament neuronal en els quals es va fer un trasplantament massiu de neurones no prou ben diferenciades, la qual cosa va fer que en lloc d'integrar-se s'enquistessin i generessin un tumor, que va provocar la mort dels organismes en qüestió. Amb això no vull dir, que quedi ben clar, que les bosses d'immigració siguin un tumor: el tumor sorgeix per la manca d'integració, i en el cas del cervell és responsabilitat de totes les neurones implicades, les ja residents i les nousvingudes.

PER AIXÒ APLAUDEIXO LA DECISIÓ DEL GOVERN andorrà d'obligar els nousvinguts a fer cursos intensius de català, com sempre he aplaudit la immersió lingüística a les escoles de Catalunya. Però cal no oblidar que l'ús social del català depèn sobretot dels que ja hi residim, responsables de l'ambient social del nostre país, i per tant els únics que podem fer que el coneixement de la llengua no sigui només útil sinó necessari, de la mateixa manera com totes les neurones contribueixen a fer que l'ambient on viuen sigui necessari per a les nousvingudes, cosa que n'afavoreix la plena integració, en benefici de totes. Molts cops és difícil: jo mateix tendixo a parlar en castellà amb la persona que m'ha suggerit aquest article, que fa la seva tesi doctoral dins el meu grup de recerca; és d'origen colombià, però fa tres anys que viu a Catalunya i entén el català perfectament. En canvi, m'és molt fàcil parlar en català amb una altra doctoranda meua, d'origen iranià, que fa dos anys que és aquí i que entén i parla perfectament la nostra llengua, perquè no tenia el referent del castellà, l'idioma emprat per la migració més massiva que s'ha donat mai al nostre país.

SI ELS JA RESIDENTS NO FEM TOT EL POSSIBLE perquè els nousvinguts s'adaptin a la cultura i a la llengua pròpies del país, no només acollint-los sinó també fent necessària la seva adaptació, o si els nousvinguts no estan disposats a integrar-se de ple a la cultura i a la llengua del país que els acull, vinguin de la nació que vinguin, propera o llunyana, es corre el risc de generar bosses incommunicades que esclatin amb virulència, com a França, i com algunes persones, mitjans de comunicació i nous partits intenten aconseguir, de moment sense èxit. Parlar-los en català no és un dret, sinó un deure social que tenim, com fan les neurones del nostre bulb olfactiu per evitar conflictes neuronals.

MALA CONSCIÈNCIA

Esther Vera

Periodista

L'alcalde guai

Ja ho deia Joan Clos en l'eslògan de l'última campanya: “Barcelona, la millor ciutat del món”. I la seva clarividència el va portar a uns resultats electorals pròxims al precipici i al seu relleu per elevació al capdavant del vaixell insígnia socialista. Clarament hem canviat d'estil: de sastre,

de pentinat, de tempo, de vehicle –del vaixell a l'Ibiza que aparca al carrer–. Però continuem molt lluny de ser la millor ciutat del món. Clos defensava una ciutat mediterrània, permissiva i enrotllada, i els okupes ens han regalat tardes inoblidables als carrers de Gràcia, algunes festes

s'han convertit en actes vandàlics i hem fet el ridícul ajornant una cimera europea. Ara els okupes desallotjats de La Makabra s'han instal·lat a Can Ricart. El més probable és que el cas s'eterneixi i que els presumptes antisistema acabin recol·locats per aquest Ajuntament tan guai.

Per què? Per mala consciència.

El Centre d'Estudis d'Opinió situa les dificultats per accedir a una vivenda en el número 1 del rànquing de problemes dels ciutadans. El sol és car perquè és escàs i per “l'èxit” del nostre país, però els nostres polítics no fan veritables polítiques

socials que permetin l'accés a pisos de compra o de lloguer a preus raonables. A més, no es pot obviar la corrupció, amb tentacles en el sistema de finançament de partits.

Per cert, al *parc* –és un dir– on juguen els nens del meu barri hi ha rates. És només un detall de la millor ciutat del món.

VOLTA D'HORITZÓ

Senyals d'una desfeta

J.J. Navarro
Arisa

El “no, senyor” amb què el nou secretari de Defensa nord-americà, Robert Gates, va respondre a la pregunta de si els EUA estan guanyant la guerra de l'Iraq marca, probablement, el límit històric d'una aventura que, quan va començar fa més de tres anys, els analistes més lúcids o més ben informats ja pronosticaven que acabaria malament. Com era de preveure, la maquinària militar nord-americana no ha estat derrotada al camp de batalla, sinó al front polític i de l'opinió mundial. L'Iraq no és una victòria perquè els EUA hi han perdut més vides i recursos dels que esperaven, perquè el país no ha estat pacificat sinó que s'ha convertit en un focus de conflictes, perquè corre el perill de trencar-se en zones sectàries, perquè els iraquians no han acceptat la transició entre una tirania i la subordinació a un poder estranger i perquè el terrorisme internacional, en lloc de desaparèixer, no ha fet més que propagar-se, amenaçant amb l'extensió de la violència a tots els països del Pròxim Orient. És a dir, que a l'Iraq gairebé tot ha sortit a l'inrevés del que pensaven el president Bush i el seu equip de consellers neoconservadors i unilateralistes, que, per cert, es troben en fase d'extinció de la seva influència. Potser tots aquests senyals de desfeta a l'Iraq volen dir que l'època històrica de domini per la força necessita d'altres formulacions més pacífiques i prudentes, i que el recurs a la intervenció armada no sempre és el camí més planer per prevaler a l'escenari internacional. A l'Iraq, els EUA han hagut de veure's confrontats amb els senyals de la desfeta per entendre que les veus crítiques de fa tres anys no eren les dels pusil·lànimes, sinó les dels aliats més clarividents. Saber reconèixer quan s'ha perdut és una lliçó molt valuosa per als grans poders. Si la saben aprendre.